

La Generalitat crea l'Institut Interuniversitari d'Estudis de Dones i Gènere

(29.05.2008)

La comissionada per a Universitats i Recerca, Blanca Palmada, i la presidenta de l'Institut Català de les Dones, Marta Selva, han presentat en roda de premsa el recentment constituït **Institut Interuniversitari d'Estudis de Dones i Gènere (IIEDG)**. El passat dia 15 de maig de 2008, el DOGC va publicar l'ordre IUE/217/2008, per la qual es crea aquest institut, que ha estat impulsat pel Comissionat per a Universitats i Recerca i per l'Institut Català de les Dones, adscrit al departament d'Acció Social i Ciutadania, i que inclou 19 grups de recerca existents a les universitats catalanes.

L'IIEDG té la finalitat d'enfortir i donar suport a la recerca en l'àmbit dels estudis de dones i gènere, amb la voluntat d'englobar tots els grups de recerca existents a Catalunya relacionats amb aquesta matèria. També vol desenvolupar una perspectiva integradora en l'anàlisi de les condicions de vida de dones i homes.

Hi participen la Universitat de Barcelona (UB), la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB), la Universitat Politècnica de Catalunya (UPC), la Universitat de Girona (UdG), la Universitat de Lleida (UdL), la Universitat Rovira i Virgili (URV) i la Universitat de Vic (UVic).

- **Àrees de recerca de l'IIEDG**

L'Institut s'organitza en sis seccions aparentment independents, encara que tenen la finalitat de desenvolupar una pràctica basada en la integració i la interrelació entre els diferents àmbits.

Així, es volen realitzar les diverses activitats de recerca i docència tenint en compte les relacions entre les àrees d'estudi, no només com una agregació de coneixements desconnectats i independents sinó des d'una perspectiva que analitzi els vincles i condicionaments mutus que es manifesten entre les diverses àrees.

En definitiva, l'objectiu és desenvolupar una perspectiva integradora en l'anàlisi de les condicions de vida de dones i homes.

- 1. Secció sobre temps, treballs i condicions de vida**

En aquesta àrea s'estudiaran els diferents treballs necessaris per a la vida i subsistència de les persones i de la societat, com ara el treball mercantil, el domèstic i el de cura, a més de la participació ciutadana. L'objectiu és analitzar les condicions de treball, l'organització dels temps de treball, els ingressos del treball remunerat, les transferències públiques, l'accés als serveis públics, entre d'altres temes semblants.

A la presentació d'aquest matí, hi ha assistit la investigadora Carmen Domínguez, del departament de Sociologia de la UB, Seminari d'Estudis sobre Dones i Gènere.

2. Secció sobre drets de les dones i violència de gènere

Aquesta secció s'ocupa de l'àmbit dels drets de les dones des d'una perspectiva de gènere multidisciplinar i estudia els diferents drets de les dones des d'una perspectiva socio-jurídica que analitza la situació de les dones en la nostra societat. Vol desenvolupar també estudis sobre els fonaments androcèntrics de les estructures de drets i mostrar el sexisme de les estructures i pràctiques jurídiques, així com aprofundir en l'anàlisi de les actuacions de dones vinculades a les polítiques públiques i a les praxis dels moviments feministes. Aquesta àrea també dedicarà particular atenció a l'estudi de la violència de gènere, que és una de les manifestacions més rellevants de les vulneracions dels drets de les dones. A la presentació d'aquest matí ha assistit la investigadora Carolina Gala (o Noelia Igareda), del grup Dones i Dret, de la UAB

3. Secció de gènere i malestars psicosocials i de salut

Inclourà la recerca que es pot realitzar en diferents contextos, com ara hospitals, universitats o d'altres institucions, respecte a les relacions de gènere, i com afecten tant a la ciència com a la professionalització i a la intervenció social. En aquest sentit, una de les línies prioritàries serà la que abasta processos de malestars psicosocials i de salut, entesos en un sentit ampli: des d'estudis sobre malalties físiques o mentals fins a les relacions de poder micro i macrosocial. La interdisciplinarietat constitueix també una característica de les aproximacions que es realitzaran en els diferents desenvolupaments d'aquesta temàtica. A la presentació d'aquest matí han assistit les investigadores Teresa Cabruja, coordinadora, dep. psicologia social de la UdG, Discurs, Gènere, Ciència i Cultura; i Dolors Molas, dep. història antiga de la UB, Tàcita Muta. Grup d'Estudis de Dones a l'Antiguitat

4. Secció d'espais i gènere

Aquesta línia de recerca es fonamenta en la incorporació de la variable gènere en l'anàlisi de la construcció social de l'espai. Pretén estudiar com les relacions de gènere es reflecteixen en la divisió social i funcional de l'espai i com incideixen en les condicions de vida de les dones en entorns rurals i urbans. La recerca se centrarà en analitzar les diferències de gènere en l'ús i apropiació dels espais, en la mobilitat i la migració, en els canvis en l'organització i la localització dels treballs, així com en la planificació urbana i l'ordenació del territori. D'altra banda, també inclou l'estudi de les relacions entre identitat, sentit de lloc i gènere: la identificació amb els llocs i les valoracions i percepcions de l'entorn. Finalment, també s'aplicarà la perspectiva de gènere a l'estudi del medi ambient. A la presentació d'aquest matí han assistit les investigadores Maria Prats, coordinadora, dep. Geografia UAB, Grup d'Estudis

de Geografia i Gènere; i Rosa Tello, dep. Geografia UB, Grup Multiculturalisme i Gènere.

5. Secció sobre educació, gènere i pensament

Aquest àmbit de recerca se centrarà en les conseqüències que, en el context de la interrogació filosòfica i del pensament, ha tingut la introducció de la categoria de gènere i de les reflexions de la teoria feminista. En aquest sentit, s'investigaràn les repercussions en l'ordre de l'argumentació i en la caracterització de la subjectivitat. D'altra banda, també vol analitzar l'estructura educativa en tots els seus nivells des de la perspectiva de gènere. Així mateix, també es desenvoluparà un treball de reconsideració dels continguts que són transmesos pels docents en les diverses disciplines per tal que integren de manera transversal l'enfocament de gènere. A la presentació d'aquest matí han assistit les investigadores Rosa Rius, dep. Filosofia UB, Grup Filosofia i Gènere; Aurora Leal, dep. Psicologia UAB, Seminari interdisciplinari d'Estudis de Gènere; i Olga Pons, dep. Ciència i Tecnologia de la UPC, Grup d'Igualtat d'Oportunitats a l'Arquitectura, Ciència i Tecnologia (GIOPACT).

6. Secció sobre memòria històrica i de creació de les dones

En aquesta secció es treballarà en la recuperació de l'aportació de les dones a la història en tots els seus àmbits (polític, laboral, artístic...), que sovint ha silenciats o deformat la historiografia tradicional. Així mateix, s'analitzarà la producció creativa de les dones en els àmbits artístics i comunicacionals (cinema, literatura, periodisme, art, música, cultura popular...), tant per donar-llum com per destriar, si escau, les seves característiques pròpies en relació amb la construcció de les identitats de gènere. A la presentació d'aquest matí han assistit les investigadores Marta Segarra, coordinadora, dep. Literatura de la UB, Centre Dona i Literatura; Meri Torras, dep. Lletres UAB, Grup Dones i Textualitat; Joana Zaragoza, Tàcita Muta, URV, Grup d'Estudis de Dones a l'Antiguitat; Mary Nash, dep. Història contemporània de la UB, Grup Multiculturalisme i Gènere; i Carme Sanmartí, dep. Traducció de la UVic, Centre d'Estudis Interdisciplinaris de la Dona.

- **Les actuacions del Comissionat per a Universitats i Recerca**

Des del Comissionat per a Universitats i Recerca, s'han portat a terme diverses actuacions, en el marc del Pla de Polítiques de Dones, per fer visibles les aportacions de les dones en els àmbits científics i tècnics. S'han atorgat subvencions a la càtedra UNESCO de Dones, desenvolupament i cultura. S'ha creat un espai al web del Comissionat destinat a Dones i ciència. A més, en el marc del Pla de Divulgació i Comunicació Científiques, es fan els Circuits! Passejades per la ciència i la història a Barcelona, que inclouen un itinerari anomenat Dones de ciència; les Accions CAT, que consisteixen en petites recreacions de la història de la ciència en forma d'espectacles de 10 minuts; i la col·lecció de contes de la Laura i en Joan, que narren les aventures d'un nen i una nena relacionades amb diferents àmbits de la recerca.

També s'ha sensibilitzat la comunitat educativa. En aquest sentit, el Consell Interuniversitari de Catalunya (CIC) ha creat la Comissió Dona i Ciència. A més, es va col·laborar amb l'Observatori per a la Igualtat de la UAB en l'organització del I Congrés Internacional Biaix de gènere i desigualtats en l'avaluació de la qualitat acadèmica, el desembre de 2007. I els propers dies 11,12 i 13 de juny tindran lloc les Jornades Women in Science and Technology (WIST), on es volen analitzar les desigualtats de gènere.

- **Suport a la investigació des de l'Institut Català de les Dones**

L'Institut Català de les Dones (ICD), a més d'impulsar el Pla d'Acció i Desenvolupament de Polítiques de Dones, on es recullen les actuacions que s'estan desenvolupant des del Govern, ha creat una línia de suport a la recerca en aquest àmbit.

En el període comprès entre els anys 2005 i 2007, l'ICD va quintuplicar el suport econòmic a la investigació i els estudis de gènere invertint per aquesta finalitat un total de 2.157.076 euros. I per al període 2008-2009, l'ICD té previst atorgar fins a 1.460.000 euros a través de les convocatòries de subvencions per a treballs de recerca i activitats formatives d'universitats públiques i privades, i de beques per a treballs d'investigació. La inversió es distribuirà en dos anys i permet que els projectes subvencionats es puguin realitzar al llarg del 2008 i el 2009. En el període anterior, 2006-2007, l'ICD va subvencionar un total de 102 projectes.

Per altra banda, l'ICD ha creat el Cercador d'expertes, que és una eina que facilita la recerca de perfils de dones professionals, principalment d'àmbits científics i acadèmics, a través del web institucional www.gencat.cat/icdones. L'objectiu és donar visibilitat pública a l'expertesa de les dones. Aquesta base de dades compta ara amb més de 600 currículums de dones expertes en àmbits diversos del coneixement.